

Strona główna>Twoje prawa>Oskarżenia (postępowanie karne)

Oskarżenia (postępowanie karne)

Niemcy

W niniejszych arkuszach informacyjnych wyjaśniono, co się dzieje, gdy dana osoba jest podejrzana lub oskarżona o popełnienie przestępstwa.

Informacje o wykroczeniach w ruchu drogowym, które są zazwyczaj zagrożone karą grzywną, można znaleźć w [arkuszu informacyjnym 6](#).

Jeśli padłeś ofiarą przestępstwa, pełną informację na temat przysługujących ci praw znajdziesz [tutaj](#).

Proces karny w zarysie

Niniejszy rozdział zawiera skróctową charakterystykę etapów procesu karnego.

Proces karny dzieli się na trzy etapy: dochodzenie, postępowanie przejściowe i postępowanie główne lub rozprawa (w tym postępowanie odwoławcze i wykonawcze).

Dochodzenie (*Ermittlungsverfahren*): organy ścigania (prokuratura lub policja) wszczynają dochodzenie, jeśli podejrzewają cię o popełnienie przestępstwa. Celem dochodzenia jest ustalenie, czy podejrzenie wobec ciebie jest uzasadnione. Na potrzeby dochodzenia organy ścigania mogą podejmować rozmaite czynności, m.in. przeszukanie twojego domu. Po zakończeniu dochodzenia prokurator postanawia o umorzeniu postępowania z braku wystarczających podstaw oskarżenia bądź o wniesieniu wobec ciebie oskarżenia.

Postępowanie przejściowe (*Zwischenverfahren*): w postępowaniu przejściowym sąd ocenia zarzuty i postanawia o dopuszczeniu bądź niedopuszczeniu oskarżenia. Jeśli sąd uzna, że istnieją wystarczające dowody na uprawdopodobnienie skazania, wszczynają postępowanie główne.

Postępowanie główne (*Hauptverfahren*): na etapie postępowania głównego sąd przygotowuje i przeprowadza rozprawę. Podczas rozprawy ustnej sąd bada treść oskarżenia na podstawie dostępnego materiału dowodowego (zeznań świadków, dokumentów itp.). Również ty jako oskarżony masz możliwość przedstawienia przed sądem swojej wersji zdarzeń oraz odpowiedzi na zarzuty. Jeśli sąd uzna, że popełniłeś przestępstwo, zostaniesz skazany. Jeśli nie, zostaniesz uniewinniony. Wyrok możesz zaskarżyć w określonym terminie. W przypadku odwołania (*Berufsverfahren*) sąd wyższej instancji ponownie przeprowadza postępowanie główne. W przypadku rewizji (*Revisionsverfahren*) wyrok jest sprawdzany wyłącznie pod względem uchybień prawnych.

Istnieją odstępstwa od powyższego trybu postępowania. Do podstawowych należą: **postępowanie nakazowe** (*Strafbefehlsverfahren*), **umorzenie postępowania** (*Einstellung des Verfahrens*) oraz **postępowanie przyspieszone** (*beschleunigtes Verfahren*).

Szczegółowe informacje na temat tych etapów oraz na temat przysługujących ci praw można znaleźć w poszczególnych arkuszach informacyjnych.

Niniejsze informacje nie stanowią porady prawnej, a ich celem jest wyłącznie funkcja informacyjna.

Rola Komisji Europejskiej

Należy pamiętać, że Komisja Europejska nie bierze udziału w toczących się w państwach członkowskich postępowaniach karnych i w związku z tym nie może pomóc w składaniu skarg.

Aby uzyskać potrzebne informacje, proszę kliknąć na poniższe linki.

1 – Wyjaśnienia

2 – Uzyskanie porady prawnej

3 – Moje prawa w toku dochodzenia

Przesłuchanie

Potwierdzenie tożsamości/przeszukanie osoby

Przeszukanie/zatrzymanie rzeczy/kontrola i utwalanie rozmów

Zatrzymanie

Tymczasowe aresztowanie

Oskarżenie

4 – Moje prawa w sądzie

5 – Moje prawa po rozprawie

6 – Wykroczenia w ruchu drogowym i inne drobne wykroczenia

Ciekawe strony

Kodeks postępowania karnego (wersja w języku angielskim)

Ostatnia aktualizacja: 30/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej.

Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja

Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie

tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

1 – Wyjaśnienia

Zawieszenie/umorzenie postępowania (1)

Postępowanie nakazowe (2)

Postępowanie przyspieszone (3)

Obrońca z urzędu (4)

Dane dotyczące dochodzeń/zarzutów/wyroków skazujących (5)

Środki odwoławcze w toku dochodzenia (6)

Zawieszenie/umorzenie postępowania (1)

Postępowanie karne może zostać zawieszono lub umorzono (*Einstellung*) na każdym etapie - przez prokuratora lub, już po wniesieniu aktu oskarżenia, przez sąd. Istnieją różne przyczyny zawieszenia/umorzenia postępowania. Poniżej opisano najpowszechniejsze.

Postępowanie może zostać zawieszona, np. kiedy jesteś nieobecny przez dłuższy czas. Postępowanie może też zostać zawieszona, jeśli dochodzenie nie dostarczy dostatecznego uzasadnienia dla wniesienia zarzutów. W takim przypadku prokurator może w każdej chwili podjąć postępowanie (z zachowaniem określonych terminów przedawnienia), np. jeżeli pojawi się nowy materiał dowodowy.

Postępowanie może również zostać umorzona. Jest to możliwe w sprawach o przestępstwa, w których stopień winy sprawcy jest niewielki oraz nie ma powodów, by uznać, że oskarżenie leży w interesie publicznym. Postępowanie może również zostać umorzona warunkowo, na przykład pod warunkiem, że zapłacisz grzywnę lub wypełnisz nałożony obowiązek, np. odbycia kursu bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Postępowanie nakazowe (2)

Po zakończeniu dochodzenia w sprawie o drobne wykroczenie (*Vergehen*) prokurator, zamiast wnosić oskarżenie, może zwrócić się do sądu o wydanie wyroku nakazowego (*Strafbefehl*). Sąd może wydać wyrok nakazowy, jeśli uzna dowody z dokumentów za wystarczające. Wyrok nakazowy zawiera zwięzły opis wykroczenia oraz wymiar kary. Jeśli nie wniesiesz sprzeciwu od wyroku nakazowego, wówczas ma on taki sam skutek jak prawomocny wyrok.

Wyrok nakazowy wywołuje ograniczone skutki prawne. W drodze wyroku nakazowego zwykle nakłada się grzywnę. Można również nałożyć zakaz prowadzenia pojazdów. Jeśli posiadasz obrońcę, to w drodze wyroku nakazowego możesz zostać skazany na karę pozbawienia wolności nie dłuższą niż jeden rok, ale koniecznie z zawieszeniem jej wykonania.

Jeśli chcesz wnieść sprzeciw, masz dwie możliwości:

W przypadku kary grzywny możesz wnieść sprzeciw w przedmiocie stawki dziennej zastosowanej w celu naliczenia wysokości grzywny. Jeśli ty i prokurator wyrażacie zgodę, sąd może wydać orzeczenie bez przeprowadzania pełnej rozprawy.

Jeśli nie zawęzisz zakresu sprzeciwu, sprawa trafi na rozprawę. Nie musisz stawiać się na niej osobiście. Możesz być reprezentowany przez adwokata. Świadkowie również nie muszą się stawiać osobiście. Jeśli jesteś obecny na rozprawie, to za twoją zgodą mogą zostać odczytane protokoły przesłuchań świadków.

Na końcu rozprawy sąd wydaje wyrok. Wydając wyrok, sąd nie jest związany treścią wyroku nakazowego: może również nałożyć surowszą karę, mieszczącą się w ustawowych granicach zagrożenia karą.

Postępowanie przyspieszone (3)

Jeśli okoliczności faktyczne są jednoznaczne, a materiał dowodowy nie budzi wątpliwości, prokurator może również wystąpić do sądu o rozpoznanie sprawy w postępowaniu przyspieszonym (*beschleunigtes Verfahren*). Ten tryb postępowania można zastosować, jeżeli np. nie jesteś rezydentem w Niemczech, a istnieją powody, by przypuszczać, że nie stawisz się na późniejszej rozprawie przed sądem.

Jeśli prokurator wystąpi o zastosowanie procedury przyspieszonej, rozprawa odbędzie się bezzwłocznie lub w krótkim terminie. Nie jest wymagane postanowienie sądu o dopuszczeniu do rozprawy, jak w przypadku zwykłego trybu postępowania, nie ma bowiem etapu postępowania przejściowego.

W postępowaniu przyspieszonym obowiązują prostsze reguły oddalania wniosków dowodowych.

Równie ograniczony jest też zakres orzekania. Sąd może wymierzyć tylko karę grzywny bądź karę pozbawienia wolności na okres nie dłuższy niż jeden rok. Może również odebrać ci prawo jazdy.

Obrońca z urzędu (4)

W przypadku gdy jesteś podejrzany o popełnienie poważniejszego przestępstwa (*Verbrechen*) albo jeśli w razie skazania grozi ci kara powyżej jednego roku pozbawienia wolności, bądź też zostałeś tymczasowo aresztowany lub nie jesteś w stanie bronić się sam z innych względów, sąd musi wyznaczyć ci obrońcę z urzędu, jeżeli nie jesteś reprezentowany przez swojego adwokata. W **postępowaniu przyspieszonym** obrońca zostanie ci wyznaczony z urzędu, jeśli grozi ci kara powyżej sześciu miesięcy pozbawienia wolności. Obowiązek wyznaczenia adwokata przez sąd nie jest zależny od twojego statusu majątkowego.

Sąd wyznacza ci obrońcę. Musi jednak pozwolić ci wybrać adwokata samodzielnie, jeśli tego chcesz, oraz powołać go jako obrońcę z urzędu. Jeśli nie wskażesz adwokata, sąd wyznaczy go sam.

Obrońcę z urzędu można zmienić tylko w nadzwyczajnych przypadkach. Możesz również powołać innego adwokata według własnego uznania, ale w takim przypadku sąd zwykle wycofuje wyznaczonego obrońcę z urzędu. Jeśli sam wybierzesz adwokata, to pokrywasz jego koszty samodzielnie, z zastrzeżeniem, że w razie uniewinnienia koszty te ponosi państwo.

Dane dotyczące dochodzeń/zarzutów/wyroków skazujących (5)

Jakie dane są przechowywane?

Policja prowadzi własne bazy danych zawierające informacje pozyskane w toku dochodzenia.

Prokuratura również przechowuje dane w trakcie dochodzenia i po jego zakończeniu. Informacje pozyskane w toku dochodzenia są również przechowywane w centralnym rejestrze informacji kryminalnej. Istnieją określone prawem terminy przechowywania informacji. Po upływie takiego terminu informacje należy usunąć.

Rejestr skazanych w sprawach karnych znajduje się w [Federalnym Centralnym Rejestrze Karnym](#) (*Bundeszentralregister*). Rejestrowanie danych jest niezależne od twojej zgody. Wpisy o wyrokach skazujących usuwa się po upływie określonego terminu, o ile nie pojawiają się nowe wyroki skazujące daną osobę. Okres przechowywania tych danych zależy od wymierzonej kary.

Jakie dane są sprawdzane w toku postępowania karnego i kiedy?

Policja i prokuratura mają stały wgląd do swoich baz danych. Organy te nie mają bezpośredniego dostępu do [Federalnego Centralnego Rejestru Karnego](#). W trakcie przygotowywania rozprawy sąd występuje o wypis z tego rejestru.

Czy dane z rejestrów mają znaczenie na etapie dochodzenia?

Jeżeli istnieją wpisy dotyczące poprzednich dochodzeń, prokuratura ma obowiązek je uwzględnić, jeśli np. rozważy możliwość umorzenia postępowania na mocy § 153 lub § 153a Kodeksu postępowania karnego.

Czy dane z rejestrów mają znaczenie na etapie rozprawy?

Przepisy prawa dopuszczają uwzględnienie podczas rozprawy poprzednich wyroków skazujących, które figurują w rejestrze karnym. Jeśli stwierdzono, że byłeś już skazany, może to wpłynąć niekorzystnie na twój wyrok. Podczas orzekania nie wolno uwzględniać danych, które figurują jedynie w bazach danych prokuratury lub policji.

Jak mogę dowiedzieć się o przechowywanych o mnie informacjach i co mogę zrobić w związku z tym?

Możesz dowiedzieć się, jakie informacje o tobie są przechowywane, występując z wnioskiem do właściwych organów prowadzących rejestry.

Możesz wystąpić o usunięcie danych przez dany organ. W przypadku odmowy możesz zaskarżyć decyzję odmowną do sądu.

Dalsze informacje

Funkcjonowanie Centralnego Rejestru Karnego reguluje [ustawa o Federalnym Centralnym Rejestrze Karnym](#). Dane przechowywane przez prokuraturę regulują przepisy § 483 i nast. Kodeksu postępowania karnego; organizację i prowadzenie centralnego rejestru informacji kryminalnej regulują przepisy

§ 492 ust. 1 [Kodeksu postępowania karnego](#), a przepisy szczegółowe w tym względzie zawarte są w [rozporządzeniu](#); funkcjonowanie policyjnych baz danych regulują przepisy [ustawy o Federalnym Biurze ds. Zapobiegania Przestępczości](#) oraz przepisy prawne dotyczące policji poszczególnych krajów związkowych.

Środki odwoławcze w toku dochodzenia (6)

Masz prawo zaskarżyć czynności podejmowane w toku dochodzenia. Do przysługujących ci środków odwoławczych należą skarga na czynności policji lub wniosek o rozstrzygnięcie danej kwestii przez sąd.

Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie (*Beschwerde*).

Jeśli policja lub prokuratura podjęły daną czynność bez uprzedniego polecenia sądu, możesz wystąpić o zbadanie jej przez sąd ze skutkiem wstecznym.

Jeśli złożysz zażalenie na postanowienie o zatrzymaniu rzeczy, sprawa automatycznie trafi do sądu. Nie musisz składać osobnego wniosku do sądu.

Ostatnia aktualizacja: 30/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie

tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

2 – Uzyskanie porady prawnej

Uzyskanie niezależnej porady prawnej w sytuacji, gdy jesteś uczestnikiem postępowania karnego, jest niezwykle ważne. W poniższych arkuszach informacyjnych wyjaśniono, kiedy i w jakich okolicznościach przysługuje ci prawo do bycia reprezentowanym przez adwokata. Znajdziesz tu również informacje o zakresie czynności, które w twoim imieniu podejmie adwokat. Dowiesz się też, jak znaleźć adwokata oraz co zrobić, jeśli koszty z tytułu udziału adwokata przekraczają twoje możliwości finansowe.

Znalezienie adwokata

Gdy dowiesz się, że zostałeś objęty postępowaniem karnym, możesz poszukać, m.in. w Internecie, adwokata specjalizującego się w sprawach karnych.

Każdy adwokat (*Anwalt*) zarejestrowany w Niemczech jest uprawniony do występowania w roli obrońcy. Jeśli sprawa jest pilna w związku z tym, że masz zostać zatrzymany lub twoje pomieszczenia mają zostać przeszukane, możesz znaleźć adwokata korzystając z całodobowej [infolinii adwokackiej w sprawach karnych](#). Jeśli szukasz kogoś ze znajomością danego języka lub w konkretnym miejscu, możesz skorzystać z [wyszukiwarki adwokatów specjalizujących się w sprawach karnych](#) prowadzonej przez sekcję karną Niemieckiego Stowarzyszenia Adwokatów (*Deutscher Anwaltverein*). Możesz również sprawdzić w regionalnej izbie adwokackiej (*Rechtsanwaltskammer*). Od 1 stycznia 2010 r. funkcjonują regionalne listy adwokatów gotowych do podjęcia się [obrony z urzędu](#). Jak uzyskać dostęp do takiej listy i z niej skorzystać, dowiesz się w lokalnej izbie adwokackiej (również [tutaj](#)).

Jeśli zostałeś zatrzymany bądź przebywasz w [areszcie](#), nie zdołasz dotrzeć do tych informacji. Jeśli zapytasz o adwokata, policja ma obowiązek dostarczyć ci listę adwokatów bądź książkę telefoniczną. Policja posiada również informacje o [infoliniach](#). Jeśli policja nie pozwoli ci na kontakt z adwokatem, musisz poinformować o tym sędziego, gdy tylko przed nim staniesz. Sądy dysponują również listami adwokatów gotowych do podjęcia się [obrony z urzędu](#).

Ponoszenie kosztów z tytułu udziału adwokata

Jeśli zostałeś niewinny, koszty adwokata pokrywa państwo. W przypadku [umorzenia](#) postępowania na etapie dochodzenia lub w przypadku skazania koszty adwokata ponosisz sam.

Nawet jeśli masz niskie dochody lub nie masz ich wcale, zasadniczo nie przysługuje ci prawo do pomocy finansowej ze strony państwa w postępowaniu karnym. Możesz wystąpić o [pomoc na podstawową poradę prawną](#) do sądu rejonowego (*Amtsgericht*) właściwego dla twojego miejsca zamieszkania. Szczególne zasady obowiązują w przypadku pokrywania kosztów [obrońcy z urzędu](#). Koszty te pokrywa przede wszystkim państwo, lecz ustawowa stawka wynagrodzenia adwokata z urzędu jest niższa od honorarium, które adwokat mógłby uzyskać, gdyby nie został powołany jako obrońca z urzędu. Jeśli zostaniesz skazany, po zakończeniu postępowania musisz pokryć koszty obrońcy z urzędu. Musisz wówczas zwrócić koszty sądowe państwu, a ponadto opłacić wynagrodzenie adwokata, które mógłby uzyskać, gdyby nie został powołany na twojego obrońcę z urzędu, przy założeniu, że faktycznie jesteś w stanie je opłacić.

Ostatnia aktualizacja: 30/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji

językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie

tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

3 – Moje prawa w toku dochodzenia

Niniejszy arkusz informacyjny poświęcony jest etapowi dochodzenia w postępowaniu karnym, który rozpoczyna się wraz z podjęciem pierwszych czynności dochodzeniowych przez organy ścigania, a kończy wniesieniem aktu oskarżenia lub umorzeniem postępowania przez prokuratora.

Jakie są etapy dochodzenia w sprawie karniej?

Organy ścigania (prokuratura lub policja) wszczynają dochodzenie, jeśli podejrzewają cię o popełnienie przestępstwa. Celem dochodzenia jest ustalenie, czy podejrzenie wobec ciebie jest uzasadnione. Organy ścigania muszą również zbadać wszelkie dowody świadczące na twoją korzyść. Jeśli prokurator uzna, że podejrzenie jest uzasadnione, wniesie przeciwko akt oskarżenia (lub wystąpi o rozstrzygnięcie sprawy [wyrokiem nakazowym](#) (*Strafbefehl*)).

Na potrzeby dochodzenia policja lub prokurator mogą zastosować szereg środków. To, jakie środki zostaną podjęte i kiedy, zależy od okoliczności sprawy.

Na przykład możesz zostać zatrzymany natychmiast po popełnieniu przestępstwa. Po [zatrzymaniu](#) może nastąpić [tymczasowe aresztowanie](#).

Jeśli uważasz, że zastosowanie danego środka pogorszy twoją sytuację, możesz zaskarżyć go przed sądem w chwili jego podjęcia bądź ze skutkiem wstecznym.

Organy ścigania mogą sprawdzać dane dotyczące poprzednich dochodzeń oraz wyroków skazujących. Szczegóły wyjaśniono [tutaj](#).

Moje prawa w toku dochodzenia

W toku całego dochodzenia masz prawo do adwokata. Informacje o tym, jak znaleźć adwokata, oraz o powiązanych kosztach znajdują się [tutaj](#). Jeśli nie mówisz w języku niemieckim, możesz zwrócić się o pomoc tłumacza na czas spotkań z adwokatem.

Nie możesz przeglądać akt sprawy. Istnieje jednak możliwość ujawnienia ci treści dokumentów, jeśli nie zagraża to dochodzeniu ani nie narusza praw osób trzecich. Po zakończeniu dochodzenia twój adwokat uzyska prawo do przeglądania akt sprawy. Wcześniejszy dostęp do akt przysługuje tylko wówczas, gdy nie zagraża to celom dochodzenia.

Aby uzyskać informacje o prawach, które przysługują ci w przypadku podjęcia poniższych czynności lub zastosowania poniższych środków, zob. następujące sekcje:

[Przesłuchanie \(1\)](#)

[Potwierdzenie tożsamości/przeszukanie osoby \(2\)](#)

[Przeszukanie/zatrzymanie rzeczy/kontrola i utwalanie rozmów \(3\)](#)

[Zatrzymanie \(4\)](#)

[Tymczasowe aresztowanie \(5\)](#)

[Oskarżenie \(6\)](#)

Jestem cudzoziemcem. Jaki ma to wpływ na przebieg dochodzenia?

Podczas dochodzenia w sprawie karnej zasadniczo przysługuje ci prawo do opuszczenia terytorium Niemiec. Nie masz jednak takiego prawa, jeśli zostałeś zatrzymany bądź jeśli wydany wobec ciebie **nakaz aresztowania** zawieszono warunkowo, np. z zastrzeżeniem, że nie opuścisz miejsca zamieszkania bez zgody sądu.

Jeśli wiesz, że przeciwko tobie toczy się dochodzenie, powinieneś zadbać o to, aby prokuratura i sąd mogły się z tobą skontaktować drogą pocztową.

W trakcie dochodzenia możesz w każdej chwili skontaktować się z placówką konsularną twojego kraju.

Przesłuchanie (1)

Jeśli jesteś podejrzany o popełnienie przestępstwa, policja lub prokurator przesłucha cię w związku ze stawianymi ci zarzutami, aby zapewnić ci prawo do obrony. W niektórych przypadkach na wniosek prokuratora możesz zostać przesłuchany również przez sąd.

Co powinienem zrobić, jeśli zostałem wezwany na przesłuchanie?

Jeśli zostałeś wezwany na przesłuchanie (*Vernehmung*) przez prokuraturę lub sąd, musisz się na nim stawić. W razie niestawiennictwa prokurator lub sąd może zarządzić przymusowe doprowadzenie cię na przesłuchanie. Jeśli zostałeś wezwany na przesłuchanie przez policję, nie masz obowiązku się na nim stawić.

Jakie informacje otrzymam przed przesłuchaniem?

Zanim zostaniesz przesłuchany, dowiesz się, jakie ciążą na tobie zarzuty oraz jakie przepisy mogły zostać naruszone. Otrzymasz pouczenie o prawie do zachowania milczenia, o możliwości kontaktu z adwokatem przed przesłuchaniem i o tym, że możesz domagać się przeprowadzenia dowodów świadczących na twoją korzyść.

Czy otrzymam pomoc tłumacza, jeśli nie znam języka postępowania?

Jeśli twoja znajomość języka niemieckiego nie jest dostatecznie dobra, otrzymasz pomoc tłumacza. Jest ona nieodpłatna. Tłumacz będzie obecny podczas całego przesłuchania. Przetłumaczy ci zadawane pytania, twoje odpowiedzi oraz pisemny protokół przesłuchania.

Czy mogę porozmawiać z adwokatem?

Jako podejrzany masz prawo w każdej chwili – także przed przesłuchaniem – do rozmowy z [obrońcą](#) na osobności lub w obecności tłumacza. obrońca może być obecny podczas przesłuchania, jeśli jesteś przesłuchiwany przez prokuratora lub sąd. Jego obecność jest natomiast wykluczona podczas przesłuchania przez policję.

Czy zostanę przesłuchany? Czy mam udzielić informacji?

Przed zamknięciem dochodzenia policja lub prokurator musi cię przesłuchać, chyba że postępowanie zostanie umorzona. Jeśli sprawa nie budzi wątpliwości, twoje wyjaśnienia mogą zostać odebrane na piśmie.

W razie przesłuchania lub pisemnych wyjaśnień musisz podać swoje dane osobowe. Obejmują one twoje imię i nazwisko, nazwisko rodowe, miejsce i datę urodzenia, stan cywilny, wykonywany zawód, adres zamieszkania i obywatelstwo.

Nie masz jednak obowiązku odpowiadać na zarzuty ani udzielać informacji w związku ze sprawą. To, co powiesz i ile powiesz, zależy od ciebie. Możesz najpierw porozmawiać z adwokatem.

Co stanie się, jeśli powiem coś, co mnie obciąża?

Wszystko co powiesz podczas przesłuchania znajdzie się w protokole. Jeśli powiesz coś, co cię obciąża, wówczas sąd, który będzie rozpoznawał twoją sprawę, dowie się o tym. Nawet jeśli na późniejszym etapie postanowisz zachować milczenie lub wycofać swoje wyjaśnienia, sąd może przy orzekaniu uwzględnić to, co powiedziałeś wcześniej.

Czy podczas przesłuchania dowiem się o przebiegu dochodzenia?

To, czy zostaniesz powiadomiony o przebiegu dochodzenia, zależy od prokuratora. Prokurator nie może jednak wprowadzać cię w błąd.

Jakich metod nie wolno stosować?

Podczas przesłuchania zabronione są znęcanie się i inne formy fizycznego kontaktu z przesłuchiwanym. Nikt nie może ci grozić ani składać obietnic niezgodnych z prawem. Oświadczenia, które złożysz w takich warunkach, nie mogą być brane pod uwagę, nawet za twoją zgodą.

Dalsze informacje

Zasady przesłuchiwania podejrzanych są określone w § 136, § 136a i § 163a [Kodeksu postępowania karnego](#).

Potwierdzenie tożsamości/przeszukanie osoby/pobranie krwi itp. (2)

Informacje o sposobie zaskarżenia takich środków znajdziesz [tutaj](#).

Na czym polega procedura potwierdzenia tożsamości? Kiedy zostaje przeprowadzona?

Celem potwierdzenia tożsamości (*Erkennungsdienstliche Behandlung, ED-Behandlung*) jest zidentyfikowanie cię, co ma pomóc w ustaleniu twojej winy lub niewinności w toku postępowania karnego. Mogą ci zostać zrobione zdjęcia, mogą zostać pobrane twoje odciski palców i dłoni oraz opisane twoje znaki szczególne, np. tatuaże.

Procedurę potwierdzenia tożsamości może nakazać sąd, prokurator lub policja. Z zasady przeprowadza ją policja.

Potwierdzenie tożsamości może przebiegać pod przymusem, co oznacza, że funkcjonariusze policji mogą cię przytrzymać i wyprostować ci ręce lub palce, np. w celu pobrania odcisków palców.

Czy procedura potwierdzenia tożsamości może zostać przeprowadzona, jeśli nie jest wymagana do bieżących celów (np. kiedy nie ulega wątpliwości, że to ja jestem sprawcą)?

Procedura potwierdzenia tożsamości może zostać również przeprowadzona do celów przyszłych postępowań karnych, tj. nie na potrzeby obecnej sprawy, lecz w celu zachowania twoich danych na potrzeby innych spraw, które mogą mieć miejsce później. Musi zatem istnieć uzasadnione przypuszczenie, że w przyszłości możesz zostać objęty innym postępowaniem karnym.

Czy mogę zostać przeszukany?

Przeszukanie osoby może zostać zarządzone w celu ustalenia faktów istotnych dla postępowania karnego.

Zwykłego przeszukania osoby dokonuje policja. Sprawdza ona, czy w naturalnych otworach ciała nie schowano żadnych przedmiotów. Jeśli takie przeszukanie jest dla Ciebie krępujące, zostanie przeprowadzone przez osobę tej samej płci lub przez lekarza. Przed przeszukaniem musisz zostać pouczony, że przy przeszukaniu może być obecna zaufana Ci osoba, a jeśli masz ku temu uzasadniony powód, możesz wybrać pleć osoby przeprowadzającej przeszukanie. Masz obowiązek poddania się przeszukaniu, lecz nikt nie może Cię zmusić, abyś czynnie w nim uczestniczył.

Czy mogą zostać pobrane ode mnie próbki krwi, innych płynów ustrojowych lub próbki DNA (np. z włosów lub śliny)?

Mogą zostać pobrane próbki krwi i innych płynów ustrojowych, np. w celu sprawdzenia stężenia alkoholu we krwi bądź porównania twojego DNA ze śladami DNA znalezionymi na miejscu przestępstwa. Takie próbki może pobrać wyłącznie lekarz, nie policja. Próbki, które przestały być przydatne do celów postępowania, muszą zostać zniszczone. Jednakże wzór twojego DNA może trafić do akt, jeśli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że w przyszłości zostanie wszczęte przeciwko tobie postępowanie o poważne przestępstwo.

Jeśli nie wyrażisz zgody na przeszukanie lub badanie DNA, odbędzie się ono na polecenie sądu. Jeśli opóźnienie może mieć szkodliwe skutki, a sprawa ma pilny charakter, stosowne polecenie mogą wydać prokurator lub policja. Może się ono odbyć także pod przymusem.

Dalsze informacje

Procedurę potwierdzenia tożsamości reguluje § 81b Kodeksu postępowania karnego, przeszukanie osoby i pobieranie próbek krwi regulują § 81a i § 81d, a przeprowadzanie testów DNA regulują § 81e, § 81f i § 81g tego kodeksu.

Przeszukanie/zatrzymanie rzeczy/kontrola i utwalanie rozmów (3)

Informacje o sposobie zaskarżenia tych środków znajdziesz [tutaj](#).

Czy mój dom, samochód, moje biuro lub inne mienie mogą zostać przeszukane?

W przypadku gdy jesteś podejrzany o popełnienie przestępstwa, prokuratura lub policja mogą przeszukać twój dom i inne pomieszczenia, a także twój samochód, jeśli przypuszczają, że znajdują tam materiał dowodowy, bądź jeśli mają Cię zatrzymać.

Zasadniczo postanowienie o przeszukaniu wydaje sąd. Jeśli jednak opóźnienie może mieć szkodliwe skutki, w wypadku niecierpiącym zwłoki, stosowny nakaz mogą wydać prokurator lub policja.

Możesz być obecny podczas przeszukania. Może być przy nim obecny także twój adwokat. Jeśli sędzia lub prokurator nie mogą uczestniczyć w przeszukaniu, wówczas należy, o ile możliwe, wezwać dwóch urzędników władz lokalnych. Przeszukanie może jednak odbyć się bez ich obecności. Po zakończeniu przeszukania, na wniosek otrzymasz dokument ze wskazaniem powodów przeszukania oraz zarzucanego Ci przestępstwa.

Czy należące do mnie rzeczy mogą zostać zatrzymane?

Prokuratura może zabezpieczyć przedmioty należące do Ciebie, jeśli mogą stanowić dowód w sprawie. Jeśli nie oddasz ich dobrowolnie, zostaną one zatrzymane. Do zatrzymania rzeczy wymagane jest zasadniczo postanowienie sądu. Jeśli jednak opóźnienie może mieć szkodliwe skutki, w wypadku niecierpiącym zwłoki, taki nakaz mogą wydać prokurator lub policja. Zarówno nakaz, jak i postanowienie możesz zaskarżyć w sądzie w dowolnym czasie, nawet po przeprowadzeniu przeszukania.

Jeśli w toku przeszukania zostaną zabezpieczone lub zatrzymane jakies rzeczy, masz prawo wystąpić o wydanie spisu tych rzeczy.

Czy moje prawo jazdy może zostać zatrzymane?

Twoje prawo jazdy może zostać czasowo odebrane przez sąd, jeśli istnieją istotne powody, by przypuszczać, że w wyroku, który zapadnie w sprawie, sąd orzeknie wobec Ciebie zakaz prowadzenia pojazdów. Zwykle dzieje się tak, kiedy popełnisz wykroczenie w ruchu drogowym, z którego wynika, że jesteś niezdolny do prowadzenia pojazdów mechanicznych. Czasowe odebranie prawa jazdy stanowi sądowe potwierdzenie wcześniejszego zatrzymania prawa jazdy. Policja lub prokurator mogą zatrzymać twoje prawo jazdy, jeśli zwleknięcie z tym może mieć szkodliwe skutki oraz istnieją pilne powody odebrania Ci uprawnień do prowadzenia pojazdów.

Czy dopuszczalne są kontrola i utwalanie rozmów?

Z zastrzeżeniem ściśle określonych warunków wszystkie formy łączności (np. telefonicznej) i rozmów w twoim domu mogą być przedmiotem kontroli i utwalania; musi jednak istnieć podejrzenie popełnienia poważnego lub bardzo poważnego przestępstwa. Obydwa środki wymagają postanowienia sądu. Jeśli zwleknięcie z ich zastosowaniem może mieć szkodliwe skutki, w wypadku niecierpiącym zwłoki, stosowny nakaz mogą wydać prokurator lub policja. Po zakończeniu kontroli musisz zostać powiadomiony o jej przeprowadzeniu.

Dalsze informacje

Przeszukanie i zatrzymanie rzeczy regulują § 102 i nast. oraz § 94 i nast. [Kodeksu postępowania karnego](#), czasowe odebranie prawa jazdy (zatrzymanie prawa jazdy) reguluje § 111a, a kontrolę i utwalanie rozmów regulują § 100a i nast. tego kodeksu.

Zatrzymanie (4)

Prokurator lub policja mogą Cię zatrzymać, jeśli zostałeś ujęty na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa lub w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa, jeżeli zachodzi obawa twojej ucieczki. Prokurator lub policja mogą również zatrzymać Cię, jeśli zaniechanie w tym względzie może mieć szkodliwe skutki, w wypadku niecierpiącym zwłoki, oraz zostały spełnione przesłanki wydania nakazu aresztowania. Dzieje się tak, jeśli istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełniłeś przestępstwo oraz zachodzą [przesłanki aresztowania](#). Możliwe, że w czasie twojego zatrzymania nakaz został już wydany lub że dopiero ma go wydać sąd na wniosek prokuratora.

Zatrzymanie może również zostać zastosowane, jeśli zachodzi potrzeba przymusowego przeprowadzenia niektórych czynności, takich jak [przesłuchanie](#) lub [przeszukanie osoby](#).

Czy dowiem się, dlaczego zostałem zatrzymany?

Zawsze podaje się powód zatrzymania. Jeśli wydano nakaz aresztowania, to podczas zatrzymania otrzymasz jego odpis.

Na jak długo mogę zostać zatrzymany?

Jeśli zostałeś zatrzymany na podstawie nakazu aresztowania, który został już wydany lub o który dopiero wystąpi właściwy organ, czas trwania zatrzymania określają terminy wskazane [tutaj](#).

Jeśli zostałeś zatrzymany w celu przymusowego przeprowadzenia właściwych czynności dochodzeniowych, muszą one zostać przeprowadzone niezwłocznie, a po ich zakończeniu musisz zostać zwolniony. Czas potrzebny na ich przeprowadzenie zależy od okoliczności. Jednakże w takich przypadkach nie możesz być zatrzymany na dłużej niż do końca dnia następującego po dniu zatrzymania.

Jeśli zostałeś zatrzymany, a następnie okaże się, że wobec Ciebie orzeczono już karę pozbawienia wolności, której jeszcze nie odbyłeś, po zatrzymaniu możesz zostać umieszczony w zakładzie karnym.

Czy mogę się z kimś skontaktować?

W przypadku zatrzymania masz w każdej chwili prawo żądać kontaktu z wybranym przez siebie adwokatem. Możesz powiadomić członka rodziny lub osobę zaufaną o twoim zatrzymaniu, jeśli nie zaszkodzi to celom dochodzenia. Możesz również zażądać powiadomienia placówki konsularnej twojego kraju.

Czy w razie potrzeby mogę zobaczyć się z lekarzem?

Możesz zażądać przeprowadzenia badania lekarskiego przez wybranego przez siebie lekarza.

Co to jest europejski nakaz aresztowania i jak mogę go zaskarżyć?

Celem europejskiego nakazu aresztowania jest nakazanie aresztowania i przekazania osoby poszukiwanej w UE na potrzeby ścigania przestępstwa lub odbycia kary pozbawienia wolności lub innej kary izolacyjnej. Jeśli wydano wobec ciebie europejski nakaz aresztowania, wówczas możesz zostać zatrzymany w dowolnym państwie członkowskim i przekazany państwu, które wydało nakaz.

Jeśli zostałeś zatrzymany w Niemczech na podstawie europejskiego nakazu aresztowania, najpierw zostaniesz przesłuchany przez najbliższy sąd rejonowy (*Amtsgericht*) w celu ustalenia twoich danych osobowych oraz przyjęcia twojego ewentualnego sprzeciwu wobec przekazania. Wszelkie zażalenia rozpatruje wyższy sąd krajowy (*Oberlandesgericht*).

Na każdym etapie postępowania masz prawo do reprezentacji prawnej.

Jeśli zgadzasz się na przekazanie, zostanie ono przeprowadzone w trybie natychmiastowym („procedura uproszczona”). Zostaniesz pouczone o możliwości rezygnacji z „zasady specjalności”. Jeśli zrezygnujesz z niej, wówczas w kraju wydającym nakaz możesz zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej w innych postępowaniach nieobjętych nakazem. Twoja zgoda na uproszczoną procedurę przekazania lub rezygnację z zasady specjalności jest nieodwołalna. Jeśli nie wyrazisz takiej zgody, wyższy sąd krajowy orzeknie w terminie 60 dni w sprawie dopuszczalności przekazania. Na takie postanowienie sądu nie przysługuje zażalenie.

Więcej informacji znajduje się [tutaj](#) oraz [tutaj](#).

Tymczasowe aresztowanie (5)

Kiedy muszę zostać powiadomiony o nakazie aresztowania?

Jeśli zostałeś zatrzymany na podstawie nakazu aresztowania, musi on zostać ci przedstawiony w chwili **zatrzymania**. Jeśli zostałeś zatrzymany, zostaniesz przekazany do dyspozycji sędziego nie później niż następnego dnia po zatrzymaniu. Jeżeli następnie sąd wyda nakaz aresztowania, poinformuje cię o jego treści. W razie niewydania nakazu aresztowania przez sąd zostaniesz zwolniony.

W jakich przypadkach stosuje się tymczasowe aresztowanie?

Możesz być tymczasowo aresztowany, jeśli istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełniłeś przestępstwo oraz zachodzi jedna z przesłanek tymczasowego aresztowania. Należą do nich podejrzenie popełnienia bardzo poważnego przestępstwa, próba lub obawa ucieczki, obawa, że ponownie popełnisz przestępstwo, lub obawa, że będziesz utrudniał dochodzenie, np. poprzez niszczenie dowodów lub wywieranie wpływu na świadków. Obawa ucieczki zachodzi, jeśli nie masz stałego miejsca zamieszkania, stałej pracy ani silnych więzi społecznych.

Jak mogę zaskarżyć nakaz tymczasowego aresztowania?

Możesz zaskarżyć nakaz tymczasowego aresztowania przed sądem wyższej instancji. Możesz również wnieść o ponowne zbadanie przesłanek zastosowania tymczasowego aresztowania przez sąd, który go wydał. Jeżeli jednak wystąpisz o ponowne zbadanie przesłanek zastosowania tymczasowego aresztowania przez ten sam sąd, to nie będziesz mógł zaskarżyć nakazu do sądu wyższej instancji.

Jak długo mogę być tymczasowo aresztowany?

Możesz przebywać w areszcie do zakończenia postępowania. Możesz też zostać zwolniony wcześniej, jeśli tymczasowe aresztowanie zostanie uchylone lub zmienione na poręczenie majątkowe bądź obowiązek regularnego stawiennictwa w jednostce policji.

Czas trwania tymczasowego aresztowania dłuższy niż sześć miesięcy jest możliwy tylko w określonych okolicznościach (np. jeśli dochodzenie jest szczególnie zawiłe, ma nadzwyczaj szeroki zakres bądź istnieją inne ważne powody), które prokuratura lub sąd są zobowiązane zbadać z urzędu.

Czego dowiem się o moim aresztowaniu?

W chwili aresztowania zostaniesz w zrozumiałym dla ciebie języku pouczone, że:

staniesz przed sądem niezwłocznie albo nie później niż następnego dnia po zatrzymaniu;

masz prawo odnieść się do zarzutów lub zachować milczenie;

masz prawo żądać przeprowadzenia dowodów na twoją korzyść, a w innym przypadku zachować milczenie;

w każdej chwili, nawet jeszcze przed formalnym przesłuchaniem, możesz skontaktować się z wybranym przez siebie adwokatem;

możesz zażądać badania lekarskiego przez wybranego przez siebie lekarza; oraz

możesz powiadomić krewnego lub osobę zaufaną, o ile nie zagraża to celom postępowania.

Musisz zostać pouczone, że możesz wystąpić o nieodpłatną pomoc tłumacza i że możesz powiadomić placówkę konsularną swojego kraju, która jest też uprawniona do korespondencji z tobą. Podczas formalnego przesłuchania musisz zostać powiadomiony o obciążających cię okolicznościach. Musisz mieć możliwość zakwestionowania dotyczących cię podejrzeń i powodów aresztowania oraz przedstawienia okoliczności przemawiających na twoją korzyść.

Wreszcie musisz zostać pouczone o prawie do zaskarżenia nakazu aresztowania w tym samym sądzie lub sądzie wyższej instancji.

Czy przebywając w areszcie mogę przyjmować odwiedzających, otrzymywać korespondencję, nosić własną odzież itp.?

Co do zasady, przebywając w areszcie, masz prawo do korespondencji i do odwiedzin. Możesz jednak zostać objęty pewnymi ograniczeniami. Przykładowo może być wymagane uzyskanie zgody na odwiedziny oraz rozmowy telefoniczne. Możliwa jest kontrola rozmów telefonicznych i otrzymywanej korespondencji, w tym paczek, lub może być wymagana zgoda na otrzymywanie rzeczy podczas wizyt. Każde z tych ograniczeń możesz zaskarżyć. Z drugiej strony, generalnie nie ma ograniczeń w komunikacji ustnej lub pisemnej z obrońcą. Zasady przebywania w areszcie mogą być różne w poszczególnych krajach związkowych.

Oskarżenie (6)

Jeśli w dochodzeniu stwierdzono istnienie wystarczających podstaw do wniesienia oskarżenia, prokurator sporządza akt oskarżenia, w którym określa zarzuty (*Anklage*) lub wnosi o wydanie [wyroku nakazowego](#) (*Strafbefehl*) przez właściwy sąd. W przeciwnym wypadku prokurator umarza postępowanie. W akcie oskarżenia prokurator określa, o co jesteś oskarżony, jakie przepisy prawa naruszyłeś, oraz przytacza dowody.

Jeśli sąd przyśle mi akt oskarżenia, co to oznacza?

Na etapie postępowania przejściowego sąd bada, czy sprawę należy dopuścić do etapu postępowania głównego, tj. skierować na rozprawę. Najpierw doręczy ci odpis aktu oskarżenia. Zwróci się do ciebie również o wskazanie w określonym terminie ewentualnych dowodów świadczących na twoją korzyść, które należy wziąć pod uwagę, oraz zapyta, czy wnosisz zażalenie na postanowienie o wszczęciu postępowania głównego.

W postępowaniu przyspieszonym rozpoznanie oskarżenia przebiega inaczej – patrz [tutaj](#).

Co mogę zrobić, jeśli nie rozumiem zarzutów, ponieważ nie mówię po niemiecku?

Jeśli zostałeś oskarżony w języku, którego nie znasz, możesz wystąpić o nieodpłatne przetłumaczenie treści aktu oskarżenia oraz o jego ponowne doręczenie.

Co mogę zrobić, jeśli uważam zarzuty za nieuzasadnione?

Sąd wyznaczy ci termin na uzasadnienie nieprawdziwości zarzutów. Możesz również wnieść o uwzględnienie dowodów, które według ciebie świadczą na twoją korzyść.

Czy sąd może oddalić zarzuty?

Jeśli sąd uzna, że prawdopodobnie nie zostaniesz skazany na podstawie aktu oskarżenia, bo np. jest zdania, że zarzuty nie zostały udowodnione w sposób wystarczający, odmówi przeprowadzenia rozprawy. Prokurator może niezwłocznie zaskarżyć takie zarządzenie sądu.

Czy treść aktu oskarżenia może ulec zmianie przed rozprawą sądową?

Prokurator może wycofać lub zmienić akt oskarżenia w dowolnym czasie, zanim sąd dopuści sprawę do rozprawy. W całym toku postępowania prokurator może przytoczyć nowe dowody.

Czy można postawić mi zarzut popełnienia przestępstwa, za które odpowiadam już w innym państwie członkowskim?

Oskarżenie w innym państwie członkowskim nie wyklucza oskarżenia cię w Niemczech. Jeżeli jednak zostałeś już skazany za to samo przestępstwo, nie będziesz za nie odpowiadał ponownie.

Czy otrzymam informacje o obciążających mnie świadkach i dowodach?

W treści aktu oskarżenia prokurator wymienia dowody na poparcie oskarżenia. Najpóźniej po zakończeniu dochodzenia, a przed wniesieniem przeciwko tobie oskarżenia twój obrońca uzyska prawo do przejrzania akt sprawy. Masz prawo poznać informacje zawarte w aktach oraz uzyskać kopie poszczególnych dokumentów.

Ostatnia aktualizacja: 30/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

4 – Moje prawa w sądzie

Prokurator kieruje akt oskarżenia do sądu, a sąd następnie postanawia w postępowaniu przejściowym o dopuszczalności postępowania głównego, tj. rozprawy.

Jeśli sąd przyjmie akt oskarżenia, to postępowanie główne rozpoczyna się od rozprawy. Rozprawa przed sądem może trwać jeden dzień lub dłużej. Akt oskarżenia może również zostać wniesiony w trybie [postępowania przyspieszonego](#), które regulują odrębne przepisy.

Jak przebiega rozprawa?

Na początku sąd ustali, kto jest obecny na rozprawie: prokurator, ty oraz twój obrońca (jeśli posiadasz obrońcę) oraz świadkowie, a następnie zarządzi opuszczenie sali rozpraw przez świadków.

Zostaniesz poproszony o podanie danych osobowych. Musisz podać swoje imię i nazwisko, miejsce urodzenia, stan cywilny i wykonywany zawód. Nie musisz podawać wysokości zarobków.

Następnie zostanie odczytany akt oskarżenia.

Będziesz mógł odnieść się do ciężących na tobie zarzutów. Masz jednak prawo odmowy wyjaśnień: możesz zachować milczenie. Z twojego milczenia sąd nie może wyciągnąć żadnych wniosków na twoją niekorzyść. Potem zostanie przeprowadzone postępowanie dowodowe, tj. sąd przesłucha świadków i biegłych oraz poleci odczytanie niektórych dokumentów.

Następnie zabiorą głos kolejno prokurator i twój obrońca (jeśli go posiadasz), którzy wniosą, odpowiednio, o twoje skazanie lub uniewinnienie.

Jako ostatni zabiera głos oskarżony.

Na zakończenie sąd wyda wyrok wraz z uzasadnieniem.

Gdzie odbędzie się rozprawa?

Rozprawa odbędzie się przed sądem, do którego prokurator wniósł akt oskarżenia; kwestię tę regulują przepisy szczególne. Często rozprawa odbywa się przed sądem właściwym dla miejsca popełnienia przestępstwa.

To, czy rozprawa odbędzie się przed sądem rejonowym (*Amtsgericht*), sądem krajowym (*Landgericht*) czy wyższym sądem krajowym (*Oberlandesgericht*), zależy od prawdopodobnego wymiaru kary za przestępstwo. Jeżeli należy spodziewać się kary grzywny lub kary pozbawienia wolności na okres nie dłuższy niż dwa lata, sprawę rozpoznaje sąd rejonowy w składzie jednoosobowym. Jeżeli należy spodziewać się kary pozbawienia wolności na okres od dwóch do czterech lat, sprawę rozpoznaje sąd rejonowy w składzie trzyosobowym – jednego sędziego zawodowego i dwóch ławników (*Schöffen*). Jeżeli należy spodziewać się kary pozbawienia wolności na okres powyżej czterech lat, sprawę rozpoznaje sąd krajowy w składzie dwóch lub trzech sędziów zawodowych i dwóch ławników. Sprawy ze sfery bezpieczeństwa narodowego rozpoznaje wyższy sąd krajowy w składzie trzech sędziów zawodowych.

Czy rozprawa jest jawna?

Rozprawa jest jawna. Jawność rozprawy zostaje wyłączona tylko w nadzwyczajnych przypadkach, np. w celu ochrony świadków.

Czy zarzuty mogą ulec zmianie w trakcie rozprawy sądowej?

Można wprowadzić niewielkie zmiany w zarzutach według instrukcji sądu. W trakcie rozprawy można wnieść dodatkowe zarzuty. Jednakże dodatkowe zarzuty zostaną uwzględnione wyłącznie za zgodą twoją oraz sądu.

Co stanie się, jeśli w trakcie rozprawy przyznam się do niektórych lub wszystkich zarzutów?

Przyznanie się do winy nie oznacza zakończenia postępowania. Jednak sąd może zdecydować o nieprzeprowadzaniu niektórych dowodów, jeśli uzna twoje przyznanie się do winy za wiarygodne, np. w związku z potwierdzeniem go już przeprowadzonymi dowodami. Jeśli przyznasz się do jakichkolwiek zarzutów, sąd może złagodzić karę. W niektórych przypadkach przyznanie się do winy może stanowić element [ugody](#). Dotyczy ona wymiaru kary, a nie uznania winnym lub uniewinnienia.

Jakie prawa przysługują mi podczas rozprawy?

Masz obowiązek stawić się na rozprawie. Jeśli nie pojawisz się na rozprawie bez usprawiedliwienia, rozprawa zostanie odroczonej i może zostać wydany wobec ciebie nakaz aresztowania. Wyjątek od tej zasady stanowi rozprawa w [postępowaniu nakazowym](#).

Jeśli nie znasz wystarczająco dobrze języka, sąd zapewni ci tłumacza, który przetłumaczy ci wszystkie istotne czynności podejmowane w trakcie rozprawy oraz treść oświadczeń składanych w jej trakcie.

Możesz powołać adwokata w celu obrony. W niektórych sprawach musisz posiadać adwokata. Jeśli nie wybierzesz adwokata samodzielnie, sąd wyznaczy ci [obrońcę z urzędu](#).

Jakie przysługują mi prawa w odniesieniu do obciążających mnie dowodów?

Masz prawo wypowiedzieć się co do wszystkich obciążających cię środków dowodowych. Możesz podważyć każdy dowód przeciwko tobie, który uważasz za nieprawidłowo przeprowadzony.

Możesz również wnioskować o przeprowadzenie dalszych dowodów. Możesz gromadzić własne dowody, lecz nie będą one mieć takiej samej mocy, jak dowody zebrane przez policję. Przykładowo nie możesz podsłuchiwać rozmów telefonicznych ani przedstawiać nagrań w ramach dowodów.

Możesz poprosić świadka o stawiennictwo na rozprawie, by podzielił się z sądem swoją wiedzą. Możesz również sprowadzić świadka przed sąd. Pamiętaj jednak, że świadkowie mają obowiązek zeznawania prawdy przed sądem.

Świadkom najpierw zadaje pytania sąd, a następnie prokurator. Potem możecie zadawać im pytania ty i twój obrońca.

Co do zasady sąd odczytuje twój wyciąg z [rejestru karnego](#), niezależnie od tego, czy zawiera on jakieś wpisy na twój temat. Jeśli byłeś skazany za przestępstwo podobne do przestępstwa, które jest przedmiotem obecnego postępowania, to poprzedni wyrok również może zostać odczytany. Rejestr karny nie zawiera danych o wyrokach skazujących wydanych w innych państwach członkowskich. Jeżeli jednak sąd dowie się w inny sposób o uprzednich wyrokach skazujących, to może wziąć je pod uwagę.

Co dzieje się na końcu rozprawy?

Rozprawa kończy się wydaniem wyroku bądź [umorzeniem](#) postępowania.

W większości przypadków rozprawa kończy się wyrokiem. Sąd, w zależności od materiału dowodowego, może cię skazać lub uniewinnić. W wyroku może orzec karę grzywny lub pozbawienia wolności. W szczególnych okolicznościach określonych prawem sąd może orzec środek polegający na umieszczeniu cię w zakładzie psychiatrycznym lub zakładzie leczenia odwykowego, bądź na prewencyjnym odosobnieniu. Kolejnym możliwym środkiem jest odebranie prawa jazdy. Sąd może też orzec środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów.

[Grzywnę](#) wymierza się w stawkach dziennych (*Tagessätze*, np. 50 stawek dziennych po 15 EUR). Stawka dzienna stanowi zawsze jedną trzydziestą twojego miesięcznego dochodu. Możesz również odpracować grzywnę. Jeśli nie zapłacisz ani nie odpracujesz grzywny, sąd orzeknie wykonanie kary pozbawienia wolności przyjmując, że jeden dzień pozbawienia wolności jest równoważny jednej stawce dziennej. Jeśli grzywna wynosi nie więcej niż 180 stawek dziennych, jej wykonanie może zostać zawieszona. Oznacza to, że otrzymasz ostrzeżenie, a grzywnę będziesz musiał zapłacić, jeśli po wydaniu wyroku znów popełnisz przestępstwo bądź w inny sposób naruszysz jakiś nakaz sądowy.

Wykonanie kary pozbawienia wolności do lat dwóch może ulec zawieszeniu na okres próby. Jeśli jednak złamiesz warunki okresu próby, kara zostanie wykonana.

Obok kary sąd może orzec środki karne i środki zabezpieczające.

Jaka jest rola pokrzywdzonego podczas rozprawy?

W większości przypadków pokrzywdzony jest ważnym świadkiem, w związku z czym jest przesłuchiwany w charakterze świadka. W przypadku niektórych przestępstw pokrzywdzony może również brać czynny udział w rozprawie, jeśli jest uprawniony do działania w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Jako oskarżyciel posiłkowy może sam zadawać pytania lub wnioskować o przeprowadzenie dowodów lub też może być reprezentowany przez adwokata, który uczyni to w jego imieniu. Na końcu rozprawy pokrzywdzony lub jego adwokat mogą zabrać głos i wskazać konkretną karę dla oskarżonego.

Dalsze informacje

Postępowanie główne regulują przepisy [Kodeksu postępowania karnego](#) oraz niemieckiej [ustawy o ustroju sądów](#).

Ostatnia aktualizacja: 30/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

5 – Moje prawa po rozprawie

W przypadku skazania możesz zaskarżyć wyrok skazujący. Nie możesz zaskarżyć wyroku, jeśli zostałeś uniewinniony, nawet jeśli nie zgadzasz się z uzasadnieniem. Sąd musi pouczyć cię o środkach zaskarżenia, jakie ci przysługują.

Istnieją dwie formy zaskarżenia wyroku sądu rejonowego (*Amtsgericht*): odwołanie (*Berufung*), czyli zaskarżenie pod względem prawnym i faktycznym, oraz rewizja (*Revision*), czyli zaskarżenie wyłącznie pod względem prawnym. W przypadku wyroku sądu krajowego (*Landgericht*) dopuszczalna jest tylko ta druga forma zaskarżenia.

Czy mogę zaskarżyć wyrok?

Od razu po ogłoszeniu wyroku ty lub twój adwokat możecie zgłosić do protokołu rozprawy, że zamierzacie wnieść środek zaskarżenia. Zaskarżenie możesz również wnieść w terminie jednego tygodnia od ogłoszenia wyroku. Możesz wnieść zaskarżenie na piśmie bądź przez formalne oświadczenie do protokołu w sekretariacie sądu. Można zaskarżyć wyrok nawet poprzedzony ugodą.

Możesz zaskarżyć wyrok skazujący w całości albo też w części dotyczącej wymiaru kary.

Jeżeli wnosisz odwołanie, nie musisz go uzasadniać.

Jeśli wnosisz rewizję, musisz ją uzasadnić najpóźniej w ciągu jednego miesiąca od daty doręczenia ci uzasadnienia wyroku. Do tego potrzebny jest ci adwokat, ponieważ sam nie jesteś uprawniony do sporządzenia uzasadnienia rewizji.

Co dzieje się po wniesieniu środka zaskarżenia?

Wniesienie środka zaskarżenia wstrzymuje wykonanie wyroku. Oznacza to, że póki co nie musisz uiszczać grzywny ani odbywać nałożonej kary. Jeżeli jednak przebywałeś w areszcie, nie zostaniesz zwolniony. Możesz zostać zwolniony dopiero po uchyleniu lub zawieszeniu przez sąd nakazu aresztowania. Nie ma konkretnego terminu na rozpatrzenie wniesionego środka zaskarżenia. Istnieje jednak wymóg ogólny, zgodnie z którym postępowanie karne powinno zostać zakończone jak najszybciej.

W przypadku odwołania właściwy sąd krajowy (*Landgericht*) przeprowadza nową rozprawę. Sąd według własnego uznania decyduje, które dowody uznaje za istotne dla sprawy. Może uwzględnić te same środki dowodowe, co sąd pierwszej instancji. Może też przeprowadzić inne dowody. Ty również możesz wnieść o przeprowadzenie nowych dowodów.

W przypadku rewizji nie przedstawia się nowych dowodów. Sąd bada tylko, czy w wydanym wyroku oraz w postępowaniu, które doprowadziło do jego wydania, wystąpiły uchybienia prawne.

Jak przebiega rozprawa odwoławcza?

W przypadku odwołania przed sądem krajowym rozprawa ma taki sam przebieg, jak rozprawa przed sądem rejonowym. Sąd wydaje własny wyrok.

Procedura jest inna tylko w przypadku odwołania od wymiaru kary. Wówczas sąd przeprowadza tylko dowody istotne dla wymiaru kary, np. dotyczące twoich motywów oraz sytuacji osobistej.

W przypadku rewizji wyrok może zapaść bez rozprawy ustnej.

Co dzieje się w przypadku przyjęcia/odmowy przyjęcia środka odwoławczego?

Jeśli wniosłeś odwołanie i zostało ono przyjęte, zostaniesz uniewinniony lub twoja kara zostanie złagodzona. Jeśli nie zostałeś uniewinniony, możesz wnieść o rewizję orzeczenia wydanego w postępowaniu odwoławczym.

Jeśli twoja rewizja wyroku została przyjęta, istnieją dwie możliwości dalszego postępowania: w określonych sytuacjach sąd przeprowadzający rewizję wyroku może samodzielnie wydać rozstrzygnięcie w sprawie, może np. cię uniewinnić. Natomiast w innych przypadkach sąd przeprowadzający rewizję wyroku uchyla wydany wyrok i odsyła sprawę do ponownego rozpoznania przez sąd niższej instancji.

Uchylony wyrok nie trafia do rejestru karnego.

Wyrok staje się prawomocny, jeśli żadna ze stron – tj. ani ty, ani prokurator, ani ewentualny oskarżyciel posiłkowy – nie wniósł w określonym terminie środka zaskarżenia.

Mieszkam w innym państwie członkowskim. Czy mogę zostać odesłany tam po rozprawie?

Jako obywatel UE możesz zostać wydalony z Niemiec jedynie w ściśle określonych okolicznościach. Szczegóły znajdują się w ustawie o swobodzie przemieszczania się obywateli UE. Jeśli obawiasz się, że możesz zostać wydalony, skonsultuj się z prawnikiem.

Czy jeśli zostałem skazany, mogę być sądzony ponownie za to samo przestępstwo?

Zasadniczo nie możesz być dwukrotnie skazany za to samo przestępstwo. Stwierdzenie, czy wyrok skazujący odnosi się do tego samego przestępstwa, może jednak wymagać kompleksowej analizy prawnej.

Ostatnia aktualizacja: 30/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.

Uwaga: niedawno wprowadzono na tej stronie zmiany w oryginalnej wersji językowej [de](#). Strona w wybranej przez Ciebie wersji językowej jest obecnie tłumaczona przez nasze służby tłumaczeniowe.

6 – Wykroczenia w ruchu drogowym i inne drobne wykroczenia

Jak traktowane są wykroczenia w ruchu drogowym?

Drobne wykroczenia w ruchu drogowym, takie jak przekroczenie dopuszczalnej prędkości, są rozpatrywane w postępowaniu administracyjnym. Nie są one uznawane za czyny karalne (*Straftaten*), lecz za naruszenia porządku (*Ordnungswidrigkeiten*). Natomiast poważne wykroczenia w ruchu drogowym, zwłaszcza wykroczenia, wskutek których doszło do zagrożenia dla innych użytkowników ruchu lub odniesienia przez nich obrażeń, zwykle stanowią czyny karalne.

Dochodzenia w sprawach o drobne wykroczenia w ruchu drogowym prowadzą organy administracyjne. Podczas postępowania możesz przedstawić swoją opinię na piśmie. Za bardzo drobne wykroczenia (np. nieprawidłowe parkowanie) otrzymasz pouczenie oraz zostaniesz poinformowany o możliwości zapłaty kary porządkowej (*Verwarnungsgeld*) w wysokości do 35 EUR. Jeśli ją zapłacisz, sprawa zostanie zamknięta; jeśli jej nie zapłacisz, a organy administracyjne będą przekonane o twoim przewinieniu, mogą wydać nakaz zapłaty grzywny (*Bußgeldbescheid*), będący wezwaniem do uiszczenia grzywny (*Bußgeld*). Nakaz ten może również obejmować zakaz prowadzenia pojazdów. Kwota grzywny oraz okres obowiązywania tego zakazu są określone w [katalogu kar](#). Możesz wnieść sprzeciw (*Einspruch*) od nakazu zapłaty grzywny. Wówczas prokurator skieruje sprawę do sądu. Co do zasady powinna odbyć się rozprawa, która przebiega według opisu przedstawionego w [arkuszu informacyjnym 4](#). Jeśli jednak sąd nie uzna przeprowadzenia pełnej rozprawy za konieczne, a ty i prokurator wyrażacie zgodę, sąd może wydać postanowienie (*Beschluss*). Możesz odwołać się od wyroku lub postanowienia wydanego w takim postępowaniu do wyższego sądu krajowego (*Oberlandesgericht*). Ten środek odwoławczy jest jednak dopuszczalny tylko w określonych przypadkach, np. wówczas gdy zostałeś ukarany grzywną w wysokości przekraczającej 250 EUR lub jeśli sprawa ta przyczyni się do rozwoju orzecznictwa sądowego.

Czy obywatele innych państw członkowskich podlegają ściganiu za takie wykroczenia? A jeśli tak, to w jaki sposób?

Obywatele innych państw członkowskich również podlegają ściganiu za takie wykroczenia. Jeśli zostałeś zatrzymany na gorącym uczynku popełnienia wykroczenia w ruchu drogowym, uiszczenie kary porządkowej lub złożenie zabezpieczenia może być wymagane bezpośrednio na miejscu. Takie zabezpieczenie zostanie zaliczone na poczet grzywny orzeczonej na końcu postępowania. Jeśli w chwili popełnienia wykroczenia nie zostałeś zatrzymany, możesz zostać pociągnięty do odpowiedzialności, jeśli twój kraj prowadzi wymianę danych identyfikacyjnych pojazdów z Niemcami. Jesienią 2010 roku Niemcy zamierzają przystąpić do ogólnounijnego systemu egzekucji grzywnien. Grzywny wymierzone w Niemczech będą wówczas podlegać wykonaniu w twoim kraju ojczystym.

Czy wykroczenia te podlegają wpisowi do rejestru karnego?

Drobne wykroczenia w ruchu drogowym nie są rejestrowane w [Federalnym Centralnym Rejestrze Karnym](#), lecz w osobnym [Centralnym Rejestrze Wykroczeń Drogowych](#). Zawiera on dane osób, które popełniły wykroczenia w ruchu drogowym w Niemczech, niezależnie od tego, czy są posiadaczami niemieckiego czy zagranicznego prawa jazdy. Wykroczenia trafiają do rejestru, jeśli wymierzona kara wynosi co najmniej 40 EUR. Zależnie od wagi wykroczenia, wpisuje się też określoną liczbę [punktów karnych](#). Niemieccy kierowcy tracą prawo jazdy, jeśli zgromadzą 18 punktów lub więcej, a zagraniczni kierowcy tracą wówczas uprawnienia do prowadzenia pojazdów w Niemczech.

Dalsze informacje

Wykroczenia drogowe i odpowiednie procedury są uregulowane w [ustawie o ruchu drogowym](#), [Kodeksie drogowym](#) oraz ustawie o naruszeniach porządku.

Ostatnia aktualizacja: 30/08/2019

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.